

Григорій Петров

Слово Правди

ПИСЬМО МИТРОПОЛИТУ АНТОНІЮ

— Вінніпег 1910 —

Накладом „Рускої Книгарні”
і І. Артименка

І сказав Христос:
„Ураауміаге Істину і Істина свободить ви“
(Йоан VIII, 32)

Важне для всіх.

котрі люблять читати добрі релігійні книжки. Найкращою і найхосенвійшою з

Біблія

друкована вже на 450 мовах; містить сьв. Письмо старого і нового завіта, книги Мойсея, і всіх Пророків, псалтир, Євангелія і всі послання Апостолів, дальше родинну лібопись і четі листки на записки житєві. Формат біблії великий на 1073 сторін друку, друкований мовою чисто українською, народною правописею.

Сей християнський скарб коштує у нас лиш \$1.25
хотляй всеуди продають зї по \$1.75
Та сама в гарній шкіряній оправі лиш \$2.50
Біблія російською мовою \$1.75
Письмо сьвяте Нового Завіта .30
Письмо сьвяте нового завіта, друковане українською і англійською мовами 786 сторін друку в гарній оправі лише .85

Григорій Петров

Слово Правди

ПИСЬМО МИТРОПОЛИТУ
АНТОНІЮ

— Вінніпег 1910 —

Накладом „Рускої Книгарні”
і І. Артименка

— Ціна примірника 15 центів —

ВСТУПНЕ СЛОВО.

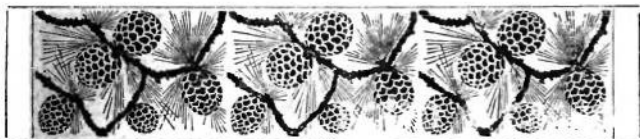
Як далеко сягне пам'ять людскости, серед народніх мас усе жила ідея справедливости, рівности, свободи і правди. І сила її була так велика, що притягала до себе людей навіть з сих кругів, які свого добра, свого щастя не вміють збудувати інакше, як тільки на народнім горю.

До людей із сих кругів належить і Григорій Петров, сьвященник православної російської церкви, чоловік спосібний і впливовий, який був вибраний навіть послом до державної Думи з самого Петербурга. Пробувши в семінарі побачив він чим єсть нинішнє християнство, чим єсть уряд і сьвященство, звернув свої очі на поневолений народ та кинув ся в пропятнім 1905 році (наданя Росії Конституції) в вир

праці над усвідомленєм народних мас і словом та пером вказував народови самоволлю царського уряду.

За сю працю, як звичаїно за „Слово Правди“ стягнув на себе Петров доноси до правительства і до сьвятїйшого Синоду і то через своїх товаришів сьвященників. В наслідок доносів царский уряд прогнав Петро̀ва з Петербурга і не дозволив йому там бути навіть на похоронах батька, хотїй Петров в своїй просьбі з'обов'язав ся обмежити свїй побут виключно на відданю послїдної прислуги своїому родичови. Синод знова розглянувши писаня і дїла Петрова поставив цїлий ряд питань і вїзав його, щоб на сї питання вїдповїв; та вмісто вїдповїсти Синодови на питання, — післав Петров митрополиту петербурському Антонїю письмо. в якїм викладає усї свої релїгїйні і полїтичні переконаня, письмо дуже інтересне, бо повне здорового розумїня Христа і Його сьв. Евангелїя а котре ми для користи українського народа переклали як „Слово Правди“ на нашу мову.

Видавці

„Першу скаргу (донос сьв. Н. Арсе ньева) опрокинули самі судії в перевеле нім надімною слідстві як не правдиву. Дру гу скаргу зложено було на основі жалоб на мої писаня і на мої діла. З тих жалоб духовні слідчі зложили довгий ряд питань, які й мені предложили. Відповісти на сі питання мені булоб легко і я мігби сим за кінчить діло. Тільки сі відповіди не булиб відповідями на питання, які я кладу сам собі.

Чи се, що обявляєть ся нашим Сино дом за православну церков і що представ ляє синодальну законність, чи я приймаю все те як правдиву Христову церков?

А эсли я не згоджуюсь, то в чім і на я ких основах?

В відповідь на сі поставлені мною пи тання я волів замість відповіди духовним

слідчим вислати вашому Високопреосвященству низку моїх релігійних і звідси впливаючих політичних переконань.

Загальна характеристика обличчя синодальної церкви представляєть ся наглядно в образі знаменитого храма сьвятої Софії в Константинополі. Величний храм Мудрости Божої вріс в землю засипаний навкруги лявою, забитий всякими додатками і наддатками так, що з всяким трудом ввійшовши доперва внутр можна зрозуміти помисли будівничого.

Так само і з сучасною православно-синодальною вірою. Основи, стїни, житє — Ісусе Христос і Эго Эвангеліє, тільки як се в нас вросло в землю, як забито всякого рода додатками і наддатками, синодом, синодальними конторами, консисторіями, циркулярами і параграфами! З трудом, з великим усилєм доберем ся крізь сю нарослу грубість до живого Христа.

І тому в признаваню і в оцінюваню се го нарослого на Христову Церков людско го наносу я без сумніву не годжусь з пог-

лядами офіційного синодального православія і уважаю своїм обов'язком о сїм висказать ся відкрито і ясно.

Для того я не буду говорити о сїм, що уважаю правдивим з Христової Церкви і в чїм в мене не має різниці поглядів. Я задержусь подрїбно на тїм, що я уважаю темною стороною існуючого православно-синодального ісповіданя.

При оцінюваню житєвих вартостей іде і оцінка релїгії, християнства існуючої церкви. І часто почувте самі різкі і тяжкі обвиненя і против релїгії і против Христа, против Евангелія, против церкви. Обвиненя сї по більшій частині, якїб они не були гїркі, звучать правдою. Закиди заслужені! Тїлько заслужені не Евангелїєм, не християнством і також не церквою, а сим, хто видавав і видає себе за церков, хто хоче втілити в себе і Евангелїє і Христа — т. є. духовенством. Я беру тут не особисті слабости, недостатки, як також провини духовних осіб.

Се — особисте, людске, мимолетне,

проминаюче. Я розумію основний розвиток історичної діяльності духовенства, се п'ятно, яке оно, духовенство, на протязі XIX віків витиснуло і витискає на хрустально-чисту і небесовисоку науку Христа.

Духовенство звузило широку правду Христову, принизило, забাগнило, забাগнило русло евангельського потоку в житю. І от на сій сторінці церковного життя я задержуюсь передовсім подрібно в моім представленю. Тут моя відмінність від прийнятого звичайним християнським духовенством розуміня Евангелія, християнства і задач церкви. Сю відмінність в цілій повноті задля цензурних умовій я не міг висказати скорше друком, — говорити публично мені давно заборонено, я користаюсь случаем моєї відповіді на імя Вашого Високопріосвященства висказатись до кінця. Ви сказатись я находжу особливо потрібним якраз тепер, коли у нас насильно замкнені уста правді і коли загально вимушена мовчанка може бути прийнята сторонніми за о

добренэ всіх тих збещень праѣд Божих, котрі тепер ввійшли в звичаєве правило і у важають ся чи не вершком товарискої і державної мудрости. Мовчанка церкви в те перішну хвилю эсть тяжкою провиною. І от що сейчас робить духовенство в Росії, особливо висше, монашеське, одобряючи всі злочинства властей, се і эсть повинні стю для державного строю, та се безперечно эеть злочин проти задач церкви, проти Христа, се эсть неувагою на нужди ридни, приносом народних страждань в жертву правлячих властей. Я беру на себе смілість думати, що мої дальші слова эсли не ві всіх частинах, то все таки в головнім ділі будуть голосом значної части нисшого російского духовенства. На всякий случай я висказую в повноті своэ розумінэ задач церкви в теперішні часи. Сэго вимагаэ моя совість. Ви поступайте, як вам прикаже совість Ваша.

Більше дваїцяти літ тому назад, коли я эще як молодий семинарист роздумував о своїм будущім, я рішучо і сэвідомо ви-

брав путь сьвященства. Для мене церков представлялась як предсталаясь і тепер воплоченнм в людях Царством Божим, воплоченам в чоловічестві Божества, як Божество було воплочене в Ісусі Христї.

Обряди, формули віри, системи догматів одні эще не складають церкви — Христос, здійснюванэ в житю правди Эвангелїя.

Буги звістуном сеї правди, брати в ролї служителя церкви хочби яку небудь участь в здійснюваню царства Божого в чоловічестві я уважав, як уважаю тепер, високим і радісним ділом. Дїлом, яке і в наші часи потребуэ эще много і много робїтників.

У нас звісна річ і після 19 віків проповіді Эвангелїя в лїншїм випадку були і э окремі христїяне, виїмкові личности, тїлько не христїянства. Нїякого христїянського законодатсва. Жадних христїянсько правних житэвих норм. Жадного христїянського образа правлїня. О христїянстві всего чоловічества шкода і говорить. Взаємини наро-

дів цілковито супротивленні духу Евангелія. Самі християнські царства одержують міліонові армії для масових убійств то сусідних чужинців, то таки своїх власних невдоволенних насильними порядками горожан. На дивовижні різні людий, на средства нищення висисають ся послідні соки із затуманеного населеня. Масові убійства введені в науку стали предметом воєнної штуки. Штуку вбивати'

Чим відріжняють ся єї взаємини християнських народів від взаємин колишньої поганьскої давнини?

Чим відріжняють ся від поганьства те перішні відносини царів до своїх горожан? Правительства насилують своїх підданих, гнетуть населеня. Владітелі глядять на держави як на свою власність, на народи як на свої череди. Не самі служать населеню, а жалають від народа служби для себе. Місто волі народа змагають ся покласти свої желаня капризи, часами не до видерженя глупости. І за те все беруть з народів на свої удержаня щорічно дивовижні

мільони, зібрані з винищеного населення. І такий стан річей вважають ся законним, ввійшов в моральність. Наоборот, домаганя народів від царів, щоби уважали на права населення, признають ся чимсь то незаконним.

Безжалісно давить ся і карають ся. Скільки то народньої крови пролито „християнійшими і благочестивійшими” владітелями задля старань около улучшеня народів, облегчити свою тяжку долю. Скільки безпощадної жорсткості і звіврства проявлено ними при розправах з придавленими вже підданцями!

Історія знає довгі ряди темних і кровавих правлінь, но не було эще правителя, котрий би міг сказати:

В моїй державі я будував царство Боже. Мій трон був престолом правди Божої.

Був і эсть стан помазанників Божих, а діл Божих, правління по правді Божій і не було і нема. Було і эсть панованя, насильство, гнет. В Эвангелії сказано: хто із вас більший, хай буде меньший, а хто стар-

ний, як слуга. Слуга народу, слуга правди Божої на своїй службі. Деж в християнських державах є начальствующі, котрі булиби такими слугами? Їх нема. Нема ні християнських правительств нема і християнських умовин життя. Вищі класи панують над нижчими. Вони маленькою громадою держать на припоні весь народ, десятки і сотні працюючих мільонів. Забрали у нижчих клас все: богатство, власть, науку штуку, навіть релігію. Послідну зробили своєю служницею. Місто радости дали піянство, місто релігії — грубий забобон, і труд—в'язничний, нещасний, не знаючий віддиха труд.

Захвачене се то силою, то хитростию, лукавством вищі класи називають „святою власністю”. Коли они панували над невольниками, вони невольників називали святою власністю. Коли у дідичів були кріпаки, тоді кріпаки були святою власністю. Тепер не многі забрали землю і вони називають землю святою власністю.

Әслиб так посідаючі класи могли захва

тити в свої руки небо, воздух, море і зьвізди — вони і се все зробилиб сьвятою власністю. Обложилиб високою арендою і зробилиб жерелом своїх великих доходів. Коли народ, доведений до крайности нуждою висміваний і обиджений в своїх лучших людских чувствах піднімає голос, говорить о своїх правах і жадає за свою працю і собі долі ситости і вдоволення, то володіючі всім пани висилають на него з багнетами і арматами эгож братів, тільки вбраних в жовнірські мундіри і перемінених муштрою в убиваючу машину.

Чи се християнство?

Правдивний служитель правдивої Христової церкви Іоан Златоустий, осуджуючи нерівномірний розділ богацтв в державі, учив:

Всякий богач — беззаконник, або наслідник беззаконного.

Богачі обурювались словом Іоана. Він відповідав їм:

Моя річ вивести вас із самих себе? Ви кричите мені: скоро ти перестанеш го

ворити проти богатих?

Я говорю вам: „перестаньте гнести бідних“.

Ви кричите:

Знова твої громи на богачів!

Я відповідаю вам;

Знова вапа жорстокость на бідних?

Ви ненаситно наду'живаєте бідних, я не вдоволюсь бичуючи вас, в ціли володіючих.

Но сі слова Йоана, як і слова немногих прочих, великих отців церкви, були тільки рідкими, ясними лучами евангельскої правди, припавшої і крізь густу мраку пануючої ситости. Звичайні неначебморально узаконнені відносини між бідними і богатими остались як і в поганьстві. Як поправку, християнське духовенство ввело тільки милостиню — добродійність. Із всього відобраного звертають частину бездомним і се називають милостинею. Про самуж вопіющу нужду в міліонах працюючого населеня, при надмірнім пересиченю богацтвами богатих, християнські пропо

відники звичайно говорять:

— Так Богу угодно. Де сьвітло там і тіни. Подібні річи — клевета на Бога, насмішка над нуждою обездомних, груба погорда для стражданих мільонів людей. В крайнім випадку туне непорозумінє сего, що для християнина евангеліє повинно бути основою свого життя як життя одиниці так і життя громадского і життя державного. І громада і держава як і одиниця мають свою правду, рівно як і свою неправду. Евангеліє і розкриває всю широту правди. Підносити тут одну правду личности, забуваючи о правді громадській і державній не можна. Се значилоб звужувати ідею Евангелія, зменьшувати діло християнства, висувати церков з улиць і площ, трибуни народних зборів, з катедри законодавства в замкнені стріхи і тісні стіни поодиноких хат. Християнська мораль була би ограничена, не розвинута, колиб вона мала на ціли одну тільки личність (одиницю), не обнімаючи і взарюючи собою ладу порядків, життя і поведеня, так сказати і громади і держа

ви.

То політика — говорить духовенство — наше діло релігія.

Корінна похібка. Релігія — діло не одного духовенства Релігія — діло всіх віруючих. Рівнож і політика. Се громадське діло. І як раз діло церкви передовсім і більше всего, по правді і все діло церкви — політика. Тільки політика, не в звичайнім, бруднім эї виді, коли то політикою розуміэть ся лукавство, перехитренэ противника. То не політика, а політиканьство.

Правдива політика се штука найкращого устрою житя в громадяньстві і державі. І звісна річ Эвангеліэ з своєю наукою о царстві Божім эсть наука о найліпшій устрою житя. Розуміэть ся житя, не окремої одиниці, а житя цілої громади, цілого народа, держави. Тут духовенство не може сказати, що політика — діло державних людей, що робітниче питанэ, земельне питанэ, питанэ гнету народностей в державі эго не торкаэ ся.

Всі ті питання саме і торкають ся духо-

венства. І то духовенства перед всіми. Нарушена, як бачимо, основна правда громадянства. Обиджені цілі класи населення. Ограблені мільйони робучого народа. Ногами мануючих топчуться права живучих з ними народностей, грубо понижається їх людське достоїнство. І невжеж духовенству до того всього ніякого діла? Кому ж до сего діло? Правники вивчають питання з правничої точки погляду. Політичні економісти з господарської. Міністри з точки погляду правительства. Дідичі, селяне, фабриканти і робітники освітлюють спірні питання з класової точки погляду. Хто ж в оцінюванню сих і всіх подібних громадських і державних питань підніметься вище всіх вчислених точок поглядів, на високу одинокої, вічної євангельської правди?

Не вжеж кому тільки не захочеться, лише не духовенству? Хіба політика не їх діло, їх не торкаєся?

Житєписець Іоана Золотоустого, говорячи о часах великого проповідника, замічає: „християнство побідило мир і гляді-

ло не величію своєї побіди, а нічтожністю-ю досягнутих результатів. Все було підбите, а нічо не змінене: Християнство стало державною релігією, а державність не перестала бути поганською. Чим се пояснити? Сим, що впливу християнства не звернено було ні на громадські, ні на державні порядки і устрої. Евангеліє з широкї дороги твореня царства Божого в громадянстві і державі було зведене на вузку стежину окремих добродітелів, особистого спасеня.

Як се могло стати ся?

Винують само християнство. Шукають браків в самій науці Христа. Се похибка. Вина тут в духовенстві висшім, яке кермувало і кермує тепер церквою.

Висше християнське духовенство з триумфом християнства не устояло перед соблазнями держави. Не духовенство вплинуло на державну власть, а само приняло від цїсарства і внішний блеск і внішню організацію і внішні способи урядованя, внішню силу і кару. На заході в римській

половині мира церков прямо була обернена в державу. Римські патріярхи, папи, будучи головою церкви, були zarazом і головами держави. Із пастирів обернулись в правителів, в висших церковних дігнітарів. Вище всього в церкві поставили свій личний авторитет. Они стреміли не впливати морально на громадянство, а вдержать і укріпити великою силою свою цїсарську (папську) власть. Державні начала з'їла церков. Місто царства Божого сотворили царство понів.

На всході в грецкій церкві було нелучше. Папізм звісно — болячка не одного римского духовенства. Від папізму страждає духовенство всіх християнских існовіданій. Страждало неменше і грецке духовенство. Висше пануюче монашеске духовенство тут так само як і на заході жадно прямувало до власти. Но таку власть якою була імператорска власть на всході, висшому духовенству не удалось осягнути, о що му' головно ходило, тому висше духовенство і направило всю сво-

ю жажду власти внутр церкви. Заслонило собою і паству і висшій клэр. І заявило:

Церков — се я!

І щоби без перешкоди зі сторони правительства користувати ся повною зарядчою властію в церкві, церковні дігнітарі, князі церкви розділились з цісарскою властію: правительству оставили не нарушену власть над суспільством і цісарством, собі взяли управу над церквою.

При такім положеню річий, переродження пануючої власти, морального впливу на суспільний і цісарский устрій, морального вмінання церкви в хід розвою суспільства з жаданэм підчинити ся голосови евангельскої правди, розуміють ся не було. Правляче церквою духовенство було покірне властям, служило їх послушним орудієм. Були розуміють ся окремі случаї пророческого напiмнення, пастирі правди Божої та були тільки рідкі виїмки.

Загальним же правилом було угодництво і прислужництво властям. Се ввійшло в звичаї духовенства, стало мало не дог-

матом церкви. Як би безбожис не вело себе правительство, якіб злочини не творила власть — духовенство незмінно твердило народови:

— Слухай, піддавай ся! Сего потребує Бог. Власть часами чисто безбожну засланняли Богом. Говорили: „всяка власть від Бога”!

Чи всяка? Як розуміти слово „власть”? І насильство і забаганки, і деспотизм, і саме дике тиранство, всі они видають себе за власть. І щож, всі они від Бога?

Господиня публичного дому має власть над проданою їй дівчиною. Дати має власть купати ся в крові невинних жертв. І ся власть від Бога?

По всій стороні в Росії що денно розстрілюють вішають. І се на приказ власти. Кат стройть шибеницю і шнурком задавляє осуженого. Тут вбиває не кат: кат також орудіє власти, подібно як і шибениця і шнурок. Задавлює висший кат, той судія, що видає смертний приказ. Задавлює той адміністратор, що затверджує приказ,

задавлює той міністер, котрий заставляє всю країну шибеницями і котрий бачить свою підпору і силу в шибениці. Вся та драбина влади задавлює людей звязаних, без захитних, одиноких, вже побитих і сим творить не діло правосудія, а проявляє жорстоку і обридливу пімсту своїм противникам. Як сказати: від Бога така власть? І шнурок, і шибениця, і кат від Бога? І власть, котра напустила їх на край, також від Бога?

Не можнаж так по съвятотатски вали-ти на Бога всі провини, звірства, і кроваві розправи правительства.

Коли апостол говорить, що власть від Бога, він розуміє не гнет правительства, не катівство влади, не деспотизм і тиранію їх. Насильство не власть. Се збещенє влади. Такій не праведній, насильній влади не повинувались самі апостоли. Коли синедріон жадав від них праці, незгідної з їх совістю і наказував проповідувати Христа, — то і Петро і Іван сказали їм в відповідь:

Судіть, чи справедливо перед Богом слухати вас більше чим Бога? (Діяни. ап. 4 гл 14 верш.)

Византійське, раболіпне духовенство на сі слова апостолів (гляди попер. розділ — послідні слова) закривало очи. В нїм вірність правлячим властям була зильнійша від вірности правді Христа. Якжеж тут було відраджувати моральне громадянство і правлячі власти. Там робила сьвітська власть. Духовенство відійшло на бік і ограничило своє пастирське учительство частинним, особистим житєм чоловіка. Но як майже неможливо християнством перенятому, моральному чоловікови зжитись з чужим по духу громадянством з громадским житєм, тоді стали проповідувати о гріховности мира, о конечности втечі від шумного і киучого життя в пустиню, в мрачні келії монастиря. Явив ся аскетизм (самовідреченя). Вузкий, мертвий, монашский аскетизм. Святости стали шукати на відлюдю, самоті, в заперті. Громадянство і держава були лишені християнського впливу.

Жили і розвивались по своїм стихійним силам, по своїм правничим, економічним принципам, чужим духу Евангелія. Евангелію доступ до впливу на громадські і державні порядки був запертий. Творча сила евангельської правди була обезкровлена, обезкрилена, засушена. Відорвана від життя церковна гадка була звернена на ставленя бездушних догматів і сухих спорів богословських. Стала без життя, схолястична (ведена по шкільному порядку).

Приналежністю до церкви стало признавати ся головним способом само узнаня згідних бездушних віровань. О Бозі думали, но в гущу життя, в громадский стрій, в державні порядки Бога не вводили. Зродив ся окремиий вид атеїзма (безбожності) атеїзм практичний. На словах і в думках Бог признаєть ся, но життя, діяльність ідуть так неначеб Бога в мирі і в гадках не було, неначеб Бог тільки — пустий звук, відорване слово. Ярким представителем такого практичного атеїзма, вирослого на церковній почві, був у нас (в Росії) сумної

пам'яті К. Побідоносцев. І ціле церковне житє можна лїпше назвати: Побідоносцевщиною. Побідоносцевщина не діло Побідоносцева. Побідоносцев тільки сильно і виразно зазначив оце русло церковного житя. Побідоносцевщина була раньше від Побідоносцева. Осталась і практикуєть ся і після Побідоносцева. Сеж та сама духовно-обрізана, морально-обезкровленна византїїщина (служба всьому — тільки не правді Христовій), яка вигнала і замінила собою християнство. Се—торжество того страшного духа, котрий в пустинї кусив Христа. Побідоносцевщина, византїїщина з ним, з сим страшним духом, а не з Христом. Від Христа в Побідоносцевській (цареславній) церкві остались тільки слова, а зміст, розумінє сих слів зовсім відмінні. Дух сеї церкви інший не християнський. Христос Эвангеліє в Побідоносцевській церкві не ціль не основна, движуща сила. Они средство тільки, оружїє. Средство для осягненя других, Христу і Эвангелію чужих цілий.

Эвангеліє навіть не потрібне Побідо-

носцевській церкві. Церковна Побідоносцевщина так далеко відійшла в своїм змісті від Евангелія, що Евангеліє служить її живим і ярким докором. З Евангелієм Побідоносцевска церков тільки з конечности мириться.

Ціль і головна задача Побідоносцевскої синодальної церкви та сама, що і в папізмі: місто царства Божого — царство попів, царство правлячих монахів, церковних князів.

Відорвані зверхним аскетизмом, своїм монашеским габітом від всіх, самих навіть чистих і світлих радощів мира, правлячі монахи, достойники церкви, шукають веселости в панованю над підданим їм миром. Жадно чіпляють ся за власть. В жертву сеї власти через церков они приносять все: і достоїнства церкви і свободу, аї самостійність, Евангеліє і Самого Христа. Не завладівши державою, як папство на Заході, наша синодально-побідоносцевска церков іде на службу державі, лиш для того, щоб разом з державою властію правити, держати

все в своїх руках. І держали не моральним впливом, не ширенэм зазиву к' Божому царству, а зверхним опанованэм, насильством державної власти.

У нас (Росії) нема папства, но у нас то, що зветь звичайно „царе-папізм”, У нас навіть в кодексі законів (т. I, гл. VII ст. 42) цар названий головою церкви, Головою навіть більшою буквою.

В правдивій церкві, голова церкви — Христос. В папстві голова церкви — папа, намістник Христа, а в синодальній русській церкві голова — цар.

Низше, так зване біле духовенство в сій розпусті синодальної церкви, в сій зрадї Христа побідоноспевшиною не винне. Або эсли і завинило, но много меньше; як виконавці, а не як законодавці.

Низше духовенство в громадній своїй масі необразоване, бідне, забите, віким не прогрїте. Оно задавлене правлячим монашеством. Зв'язане по рукам і ногам. Лише не свободи мисли, свободи слова, свободи діланя. Оно близько стояче до людей, в са

мій гущі життя, бачить всю нужду і безправ'я родини, чує море ідучих з низу стонів, заливаєть ся народними слезами, задихуєть ся під гнетом страшного тягару, який виріс в країні через насильство безбожно правлячої власті і оно безсильне навіть заговорити о муках своєї нації, не має змоги крикнути правлячим насильникам:

— Спам'ятайтесь!

— Задержіть ся!

Правляче монашество своїми холодними бездушними костлявими пальцями здавило всю русску (російску) церков, убило в ній творчий дух, скувало само Евангеліє і продало церков правлячим властям на службу. Синодально-шобідоносцевські настоятелі зробили церков, сю невісту Христову, наложницею царства. Нема такого насильства ні персугства, ні такого злочину державної правлячої власті, яких правляче в церкві монашество не прикрило церковним плащем, не благословило, не приложило своєї руки.

Коли Петро III. вже після зреченя ся престола був вдушений руками посіпаків

Катерини і коли Катерина II. переступивши через труп мужа вступила на престол, то митрополит Дмитро Січенев витаючи нову царицю сказав їй:

— Господь вложив вінець на твою голову. Він знає як берегти від напасти благочестивих. Він видів перед собою чисте серце твоє. Він знав непорочні дороги твої. Се чудне во плоченє не людского ума і сили діло — но Божих несказаних провидіній і єго премудрої ради. О сїм чудї будуть голосити проповідники. Будуть писати в книгах історики, потомки будуть повідати дітям своїм і славити велич Божу.

Сї слова митрополита Дмитра Січенова суть в своїм родї катехизмом всеї практичної діяльности русскої (російскої) синодальної побідоносцевщини, яку правлвче монапество видає за православну християнську церков. Правлячі єпископи і митрополити все синодальне начальство як Дмитро Січенев. Вся робота державних властей, якіб они не були, завсїгди видавали і видають ся за проявленє „ Божих несказаних провидіній і Єго

мудрої ради. Судячи по їх роботі, по їх словам, по їх „пастирским” синодальним посланням, можна би було подумати, що всьо призначенэ християнства, все діло відродження мира Христом зводить ся до піддержаня і укріплення переживаючого ся в Росії самодержавного устрою. Після науки правлячою російською церквою монашества православіэ тісно злите з самодержавієм і тому всьо що йде протів самодержавія, всьо то по гадці монашествуючих достойників церкви йде і протів церкви і протів Бога і протів Христа.

Таке поведенэ князів церкви эсть грубе і злочинне поверненэ правди церкви, пониженэ великого мирового діла відродження людства на гидку ролю хранителя при завмираючим самодержавнім устрою.

Церков не союз „истинно русских людей, не місцева духовна чорносотенна організація. Церков — союз сьвітовий. Організація вселюдства, наднаціональна і наддержавна. Для церкви ні оден з істнуючих державних строїв не эсть закінчений, невідмінний

великий і ненарушнимий.

Такий стрій се діло будучого. Говорячи язиком Евангелія, се буде устрій грядущого царства Божого. Стрій де не буде ні рабівництва, ні насильства, ні панів ні робітників, а де всі рівно будуть нести тягарі життя та користуватись зі благами.

Такий устрій — задача церкви. Існуючі державні строї самодержавні і несамодержавні з точки погляду правдивої Христової церкви всі нікуда негідні.

Різниця тільки в степені негідности: оден державний стрій менше, другий більше негідний. Наш (в Росії) переживаючий старий стрій — самий найнегідніший із всіх існуючих днесь в християнськiм сьвіті. Ні в одній християнській країні властю не творить ся тільки самих грубих, самих цинічних беззаконій, не проливаєть ся з безпощадною жорстокістю тільки народної крові як у нас. І наше правляє церквою монашество все вступає за сю власть за сей стрій. Все держить церков в незаконнім співжитю з самодержавієм.

Народ, великий російський народ — благошукатель, сто мільйонна маса працюючих і обтяжених, лежить як євангельській путник в причті о Самарянині. Лежить ограблений збитий, окровавлений, а духовенство, висше пастирство церкви іде мимо. Спішить на службу правлячим і богатим.

Хто голосить сьвітові горя народні? Хто бере на свої плечі страданя і муки рідної землі? Хто застановить катівство правлячих властей?

Коли імператор Теодозий в безпощаднім гніві на збунтовану Антіохію, де побито царські статуї, післав тудя війська для правної розправи, прибувших салдатів встрітив пустельник Макидоній. Він задержав при в'їзді в місто воєнного начальника і сказав: Передайте імператору, що він не тільки імператор но і чоловік, і як чоловік він править над такими же як він людьми сотвореними на образ божий. Хай же він задержить так немилосердне і жорстоке нищеня подобій божих. Хай він подумає, що замість кожної розбитої статуї ми можемо легко поставити стільки но

вих, по що не в эго силі відживити хочби оден волосок забитого після эго розказу.

Кровава розправа була відвернена. Іоан Златоустий намавляючи антіохійського митрополита Флавіяна їхати до імператора з представленнями за народ говорив:

— Одного чоловіка, перенятого съвятою цідею досить спасги весь народ.

Якої сили набрав би голос всеї церкви, эслиб правдива церков сказала правдиво-церковне слово.

Сказалаб і властям і народови і революціонерам і реакціонерам, сказалаби всеї країні. Се слово булоби голосом всенародної совісти. Більше, словом вічної евангельської правди до совісти країни. Оно вдарилоб по серцях всіх і кожного і пронеслосьби ві всі закутини і між громи роволюції і між гук розстрілів, як звук дзвона несеєь крізь витэ бу рі і сніговиці.

Но синодально-побідоносцевске начальство мовчить. Мовчить коли треба горити, коли треба кричати. Говорити і кричати від обличя церкви від обличя Христа.

І эслиб се малодушне, скажу больше — бездушне начальство тільки мовчало. Но оно колп сего потребуеуть правлячі власти, оно тоді говорить. І що говорить?

Коли 9 січня 1905 року народ сеї громадний і наївний лїтвак, з іконами і хрестами пішов до властий за правдою і справедливою, коли в відповідь на се була устроєнна чудовишна різня і коли окровавлені трупи уби того народа заставили здрігнути ся весь сьвіт — синод не пройшов мовчки кого сеї гори окровавлених тіл. Синод підійшов до кровавої гори не остигших ще трупів, остановив ся перед ними в своїм „пастирскім” посланію, ударив по убитих грубою чорною клеветою, неначеб ті, що пішли шукати справидливости, були підкуплені яцоньскими грїшми.

Перед страшною гекатомбою, якої давно вже не забуде мир, із уст „святїйшого” синода нї слова докору мордерцям нї вздыху снівчутя до жертв, одна клевета. Звісна, безперечна клевета. І клевета за підписом синода, від лица начеб цілої церьви. Таку церков совість моя не приймає. Я вірую в єдину,

святую соборну, апостольську церков, но раболішне монашеске визатійство, бездушну побідоносцевщину під видом православія я відкидаю всім моїм розумом і всіма силами моїми.

Вірую я в вічну непобідиму силу Евангелія і в могутчу духовну силу російського народу.

Вірую, що правда Христова все побідить і що як російська церков так і російський народ будуть свободні і будуть свobodно будувати в своїй країні царство Боже.

Вірую в се і в близьку далечінь воскресення Росії і житя грядущого нового віка Амінь. Хай будеть так!

ХРИСТІЯНСЬКІ КНИЖОЧКИ ДО ДУХОВНОГО ЧИТАНЯ.

Біблія (студія)	.20
Евангелія (студія)	.20
Іван Гус або вільна думка	.10
Смерть за правду	.5
Божя іскра з 15 образками	.10
Ходімо за Ним з образками	.10
Що писав Ісус Христос?	.5
Що то таке Християнин?	.5
Про брацтво Христителів або Бабтистів	.10
Евангельська віра	.5
Про волю віри	.10
Блудний син (образ гріху)	.75
Життя Ісуса з 73 образками	\$1.25
Серце чоловіка сьвятинею Бога або осідком диявола з образками	.15
Страсти Ісуса Христа	.25
Підстава Христової віри	.25
Оборона віри	.25
На божій дорозі	.15
Умираючий барабанщик	.5
Як поручник Іванець наражав своє життя на ворога	.5
О наслідуюваню Ісуса Христа	\$1.00

Чи потребуєш приятеля?	.5
Вірність пастирска Ісуса Христа	.5
Зломане колесо	.5
Сотник Корнелій	.5
50 духовних Пісень в мягкій шкірі	\$1.00
Лист швицаря до чорта	.15
Унія з Римом	.30

— ЧИТАЙТЕ І ПРЕНУМЕРУЙТЕ —
 одну библійно — християнську газету

СВІДОК ПРАВДИ

що коштує на рік \$ 1. 50 а поодиче число
 5 ц. На кредит не вислав ся нікому.

Замовляйте сю цінну часопись через:

Ruska Knyharnia

435 SELKIRK AVE, - WINNIPEG, MAN.

Агентам і Читальням значний опуст!